

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Чернівецька обласна державна адміністрація
Чернівецька обласна рада
Генеральне консульство Республіки Польща у Вінниці
Науково-дослідний Центр Буковинознавства (Чернівці)
Чернівецька обласна організація
Національної спілки краєзнавців України
Державний історико-архітектурний заповідник
«Хотинська фортеця»

**ХІІІ БУКОВИНСЬКА МІЖНАРОДНА
ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ,
ПРИСВЯЧЕНА 400-РІЧЧЮ
ХОТИНСЬКОЇ ВІЙНИ**

ПРОГРАМА

Чернівці, 22 – 23 жовтня 2021 р.

Чернівці – 2021

ОРГКОМІТЕТ

ХІІІ Буковинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 400-річчю Хотинської війни

Голова – *проф. Р.І. Петришин*, ректор університету.

Члени оргкомітету:

проф. В.О. Балух,

проф. В.М. Ботушанський,

проф. О.В. Добржанський,

проф. Ю.І. Макар,

проф. Т.В. Марусик,

проф. О.І. Сич,

проф. М.К. Чучко,

доц. О.В. Балух,

доц. С.В. Герегова,

доц. М.Р. Гуйванюк (відповідальний секретар),

доц. В.Л. Карпо,

доц. Г.М. Скорейко,

доц. В.Є. Струтинський,

доц. Г.М. Яценюк,

доц. Ф.С. Яценюк,

асист. Т.Р. Ковалець,

асист. О.В. Руснак,

асист. Н.М. Христан.

РОЗПОРЯДОК РОБОТИ

XIII Буковинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 400-річчю Хотинської війни

22 жовтня 2021 р.

- 9⁰⁰ – 10⁰⁰ Реєстрація учасників і гостей конференції
(*корп. V, Червона зала університету*).
- 10⁰⁰ – 11⁴⁵ Пленарне засідання (*корп. V, Червона зала університету*).
- 11⁴⁵ – 12¹⁵ Перерва на каву
- 12¹⁵ – 14⁰⁰ Пленарне засідання (*корп. V, Червона зала університету*).
- 14⁰⁰ – 15⁰⁰ Обідня перерва.
- 15⁰⁰ – 16²⁰ Секційні засідання (*корп. XIV*).
- 16²⁰ – 16⁴⁰ Перерва на каву (*корп. XIV, вестибюль*).
- 16⁴⁰ – 18⁰⁰ Секційні засідання (*корп. XIV*).
- 18⁰⁰ Буковинські зустрічі.

23 жовтня 2021 р.

- 11⁰⁰ – 14⁰⁰ Робота секції «Хотин 1621: війна, міф і пам'ять»
(*Державний історико-архітектурний заповідник «Хотинська фортеця»*).
- 14⁰⁰ – 14³⁰ Підведення підсумків конференції (*Державний історико-архітектурний заповідник «Хотинська фортеця»*).
- 14³⁰ – 15³⁰ Екскурсія Державним історико-архітектурним заповідником «Хотинська фортеця».

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ

Доповіді на пленарних засіданнях – до 20 хвилин

Доповіді на секційних засіданнях – до 10 хвилин

Виступи в обговоренні доповідей – до 3 хвилин

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

22 жовтня 10⁰⁰ – 14⁰⁰

11⁴⁵ – 12¹⁵ Перерва на каву

(корп. V, Червона зала університету).

ПРИВІТАННЯ

Роман Петришин – ректор Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича.

Сергій Осачук – голова Чернівецької обласної державної адміністрації.

Олексій Бойко – голова Чернівецької обласної ради.

Роман Клічук – Чернівецький міський голова.

Представники зарубіжних делегацій.

ДОПОВІДІ

Nagielski Mirosław (Warszawa, Polska) Nowe spojrzenia na bitwę pod Chocimiem 1621.

Льків Микола (Чернівці) Театр бойових дій Хотинської війни 1621 р. в Пруто-Дністровському межиріччі.

Сандуляк Віктор (Хотин) Польсько-литовське військо як складова армії Речі Посполитої під час Хотинської кампанії 1621 року.

Філінюк Анатолій (Кам'янець-Подільський) Місце українського народу в Хотинській війні 1621 р. та її вплив на міжнародні відносини у висвітленні М. Алекберлі.

Чучко Михайло (Чернівці) Хотинська війна 1621 року і придунайські князівства: воєнний та дипломатичний аспекти участі Молдавії і Валахії у польсько-османському конфлікті.

Брехуненко Віктор (Київ) Хотин 1621 і посередництво Війська Запорозького у військовій співпраці між Варшавою та донськими козаками.

Korytko Andrzej (Olsztyn, Polska) Pamięć o bitwie chocimskiej w 1621 r. i jej długi trwanie w polskiej tradycji historycznej.

Киркене Генуте (Вільнюс, Литва) (Не)забутий легендарний полководець – Ян Кароль Ходкевич: взгляд из Литвы.

Секція 1

Хотин 1621: війна, міф і пам'ять

23 жовтня 11⁰⁰ – 14⁰⁰, Державний історико-архітектурний заповідник «Хотинська фортеця».

Модератори: Чучко Михайло (Чернівці), Скорейко Ганна (Чернівці).

1. **Raweł Gotowiecki** (*Ostrowiec Świętokrzyski, Polska*) Geopolitical importance of Moldavia in the history of the Polish-Lithuanian Commonwealth. On the 400th anniversary of the Battle of Khotyn.
2. **Балух Олексій** (Чернівці) Буковина та польсько-турецька війна 1620–1621 рр.
3. **Кулаковський Петро** (Остроз) Запізніла мобілізація: посполите рушення волинського воєводства 1621 року.
4. **Ciesielski Tomasz** (*Opole, Polska*) Miejsce szczęśliwe dla oręcza Rzeczypospolitej Obojga Narodów – bitwy pod Chocimiem w XVII w.
5. **Сокирко Олексій** (Київ) Козацький прийом Хотинської битви 1621 р. у XVIII ст.
6. **Сас Петро** (Київ) Про чисельність запорозьких сил у Хотинській битві.
7. **Коржук Віталій** (Чернівці-Хотин) Погодні умови Хотинської битви 1621 р.
8. **Пагор Валентин** (Кам'янець-Подільський) Хотинська битва (1621) та битва під Кам'янцем (1633 р.): пошук аналогій в тактиці наступу та обороні.
9. **Goszczyński Artur** (*Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Polska*) Głód i niedostatki w armii Rzeczypospolitej podczas kampanii chocimskiej z 1621 r.
10. **Позняков Денис** (Хотин) Чисельність яничарського оджаку у Хотинській кампанії 1621 року.
11. **Федорук Андрій** (Чернівці) Османська елефантерія в боях під Хотином 1621 р. у світлі писемних джерел.

12. **Ротар Оксана** (Чернівці) Крилаті гусари в боях під Хотином (1621 р.). Мовою історичних джерел та музейних експонатів.
13. **Ковалець Тарас** (Чернівці) Османська імперія у кампанії проти Речі Посполитої 1621 р. (на підставі маловідомих звітів розвідки Республіки).
14. **Іваночко Альона** (Хотин) Німецькі найманці під час Хотинської війни 1621 року згідно з «записками німецького офіцера» та інших джерел.
15. **Яценюк Фадей** (Чернівці) Переговори та укладення перемир'я 1621 р. у Хотині.
Скорейко Ганна (Чернівці) Хотинська фортеця у міжнародних договорах кінця XVI – початку XVII ст.
16. **Іжук Софія** (Київ) Хотинська битва в оцінках історика Тараса Чухліба.
17. **Степанков Валерій** (Кам'янець-Подільський), **Степанков Віталій** (Кам'янець-Подільський) Міфи польської історіографії про хотинську битву 1621 р. та її історичне значення.
18. **Kroll Piotr** (Warszawa, Polska) Kozacka recepcja bitwy pod Chocimiem 1621 r. w XVII w.
19. **Христан Назарій** (Чернівці) Простір уявлень про Хотинську битву в «легатії» Самуеля Твардовського.
20. **Jarosław Durka** (Częstochowa, Polska) Bitwa chocimska 1621 r. we współczesnych polskich podręcznikach i materiałach edukacyjnych.
21. **Коляда Ігор** (Київ), **Бушура Владислав** (Київ) Формування уявлень про Хотинську битву (1621 р.) засобами мистецтва.
22. **Коляда Ігор** (Київ), **Цейгер Ігор** (Київ) Хотин у долі Собеських.
23. **Krzysztof Tadeusz** (Warszawa, Polska) Wiktorie Chocimskie w historii i tradycjach oręża polskiego.
24. **Борчук Степан** (Івано-Франківськ) Хотинська війна 1620 – 1621 рр. в українській енциклопедистиці.
25. **Мельничук Богдан** (Чернівці) Художнє слово про Хотинську війну 1621 р. українській і зарубіжних літературах.

26. **Стороженко Жанна** (*Хотин*) Адвентивні види рослин азійського походження в межах ДІАЗ «Хотинська фортеця».
27. **Hundert Zbigniew** (*Warszawa, Polska*) Bitwa pod Chocimiem 10-11 listopada 1673 roku w historiografii.
28. **Федорак Василь** (*Чернівці*) Хотинська війна (битва) 1621 року та формування української національної пам'яті засобами шкільної історичної освіти.
29. **Коротун Ірина** (*Чернівці*), **Баланюк Юліана** (*Чернівці*) Архітектурно-планувальні особливості споруд та укріплень Хотинської фортеці.

Секція 2

Історія Буковини та Північної Бессарабії

22 жовтня 15⁰⁰ – 18⁰⁰, корп. XIV, ауд. 18

Модератори: Ботушанський Василь (Чернівці), Макар Юрій (Чернівці).

1. **Пивоваров Сергій** (Київ), **Калініченко Віталій** (Чернівці) Монети Молдавського князівства з Чорнівського городища.
2. **Драгомирецька Оксана** (Чернівці) Захисне спорядження європейського піхотинця (XVII ст.) з фондів Чернівецького обласного краєзнавчого музею.
3. **Богачик Тамара** (Чернівці) Розвиток шкільництва у Хотинському повіті у першій половині XIX ст.
4. **Чебаник Віталій** (Чернівці) Земське самоврядування Хотинщини наприкінці XIX ст. – початку XX ст.
5. **Воротняк Іван** (Чернівці) Ментальність буковинського селянства XVIII – початку XX ст.
6. **Ботушанський Василь** (Чернівці) Модернізаційні процеси в Чернівцях (друга половина XIX – початок XX ст.
7. **Валяєвська Катерина** (Чернівці) Бали як фактор національної емансипації на Буковині наприкінці XIX – на початку XX ст.
8. **Добржанський Олександр** (Чернівці), **Цьмух Петро** (Кременець) Родинне дерево Степана Смаль-Стоцького.
9. **Коляда Ігор** (Київ) Лесь Мартович і Буковина: деякі сторінки біографії.
10. **Руснак Олександр** (Чернівці) Впровадження григоріанського календаря на Буковині: реформа єпископа Григорія Хомишина 1916 р.
11. **Ільницький Василь** (Дрогобич), **Глібіщук Микола** (Чернівці) Аграрне питання на Буковині у 1920-х рр. на шпальтах газети «Хліборобська правда».
12. **Піддубний Ігор** (Чернівці) Газета «Visovina» як джерело інформації про протистояння в політичному житті Буковини груп прихильників Іона Ністора та Янку Флондора.

13. **Кучеренко Світлана (Одеса)** Юрій Липа і Чернівці.
14. **Бестанчук Яна (Чернівці)** Чернівецький університет у перший рік радянської влади (червень 1940-червень – 1941).
15. **Сандуляк Іван (Чернівці)** Заснування та діяльність історико-медичного музею в Чернівцях.
16. **Саранчук Іван (Чернівці)** Свідчення деташаментника з Хотинщини.
17. **Холодницький Василь (Чернівці)** Виживання населення Чернівецької області в умовах повоєнного голоду.
18. **Петрова Наталія (Одеса)** Фольклор Буковини в звітах-записах студентів Одеського державного університету.
19. **Макар Юрій (Чернівці)** З історії Буковинських історико-краєзнавчих конференцій.
20. **Гуйванюк Наталія (Чернівці)** Формування навичок усного зв'язного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями на основі історико-краєзнавчого (буковинознавчого) матеріалу.
21. **Goldyn Piotr (Poznan, Polska)** Polskie instytucje i organizacje oświatowe w Czerwniowcach w pierwszej połowie XX wieku. Zarys problemu.
22. **Струтинський Владислав (Чернівці)** Діяльність культурно-просвітницьких організацій національних громад Буковини у контексті децентралізаційних процесів: деякі проблеми та можливі перспективи.

Секція 3

Краєзнавство та історична регіоналістика

22 жовтня 15⁰⁰ – 18⁰⁰, корп. XIV, ауд. 33.

Модератори: Герегова Світлана (Чернівці), Дробіна Лілія (Чернівці).

1. **Заводовський Анатолій** (Кам'янець-Подільський) Українська національна та донаціональні ідеології на українських землях: порівняльний аналіз.
2. **Гольд Ольга** (Одеса) Історичні аспекти походження поліконфесійності в Україні: соціально-філософський розгляд.
3. **Токарська Юлія** (Луцьк) Змагання за з'єднання Церков Мелетія Смотрицького в 1623 – 1629 роках.
4. **Королько Андрій** (Івано-Франківськ) Соціальний виступ жителів м. Снятин 1646 р.
5. **Драгомирецька Оксана** (Чернівці) Захисне спорядження європейського піхотинця (XVI-XVII ст.) з фондів Чернівецького обласного краєзнавчого музею.
6. **Олійник Сергій** (Кам'янець-Подільський) Освітня політика російської влади в Східній Галичині у 1810 – 1815 рр. (на прикладі «Тернопільського краю»).
7. **Герегова Світлана**, (Чернівці), **Кожолянко Олена** (Чернівці) Роль кобзарства у розвитку духовної культури України.
8. **Громакова Наталя** (Ірпін) Польський громадсько-політичний рух першої половини XIX ст.: регіональна специфіка.
9. **Шваб Анатолій** (Луцьк) Нормативно-правове врегулювання колонізації Сходу Російської імперії в другій половині XIX століття.
10. **Швець Ірина** (Луцьк) Географія розселення волинян у Російській імперії в кінці XIX – на початку XX століття.
11. **Доценко Віктор** (Київ) Польсько-єврейські відносини на правобережній Україні на початку XIX ст.
12. **Бойда Андрій** (Івано-Франківськ) Громадсько-політична діяльність Василя Порайка (1888–1937 рр.) в австро-угорський період.

13. **Волошенко Вікторія** (Київ) Організаційна діяльність Агатангела Кримського з випуску українських популярних видань у Москві.
14. **Ковбаса Василь** (Тернопіль) Греко-католицьке питання в контексті релігійної політики російської окупаційної влади в Галичині та Буковині (1914-1917 рр.).
15. **Мончак Олександр** (Київ) Сприйняття кайзерівської армії восени 1918 року киянами: внутрішні «німецькі» чинники.
16. **Хома Вікторія** (Чернівці) Взаємодія населення прифронтових і окупованих територій з російськими військовими в роки Першої світової війни.
17. **Шолк Олександр** (Кам'янець-Подільський) Російські офіцери на службі в Українській галицькій армії (1918-1920).
18. **Карнатовський Андрій** (Хмельницький) Структура та порядок керування подільським краєм під час перебування польських військ 1919 – 1920 рр.
19. **Доброчинська Валентина** (Рівне) Трансформація освітньої системи в Ровенській області (1939–1941 рр.).
20. **Шваб Лариса** (Луцьк) Цілі національної політики польських комуністів у Москві в 1943 – 1944 роках.
21. **Бабіч Олександр** (Одеса) Діяльність органів соціального забезпечення румунської окупаційної адміністрацій в Одесі (1941 – 1944 рр.).
22. **Рибін Павло** (Луцьк) Антирелігійна кампанія Хрущова кін. 50-х рр. – поч. 60-х рр. на західноукраїнських землях.
23. **Прищепя Олена** (Рівне) Культурний простір провінційного міста підросійської України: перспективи дослідження.
24. **Гуменюк Оксана** (Рівне) Житлове питання та радянська сімейна повсякденність.
25. **Круглашов Анатолій** (Чернівці) «Децентралізація влади в Україні: питання після відповідей».
26. **Мельничук Галина** (Косів) Етнофестивалі як засіб відтворення гуцульської автентичності.
27. **Antonina Kizlova** (Kyiv) Electricity as the Agent Of Social Interactions Between the Inhabitants of Kyiv Dormition Caves Lavra (1911 – early 1920 s.).

Секція 4

Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни

22 жовтня 15⁰⁰ – 18⁰⁰, корп. XIV, ауд. 23.

Модератори: Рубанець Микола (Чернівці), Гуйванюк Микола (Чернівці).

1. **Курущак Лариса** (Чернівці) Музейні листівки як джерело візуальної інформації про козацтво.
2. **Яценюк Галина** (Чернівці) Подорож гетьмана-емігранта Пилипа Орлика Хотинщиною 1722 р. (на основі «діаріушу подорожнього»).
3. **Богдан Боднарюк** (Чернівці) Відображення українських історичних реалій в творчості Богдана Хашдеу.
4. **Кравченко Дмитро** (Київ) Зарубіжні архіви як джерело дослідження переміщених осіб з України у повоєнний період.
5. **Черленяк (Керечанин) Іванна** (Мукачєво) Сімейна обрядовість Закарпаття як об'єкт етнологічного дослідження: джерельна база та розробка теми в науковій літературі.
6. **Кліщинський Павло** (Кам'янець-Подільський) Західноукраїнська преса про першу та другу окупацію Буковини російськими військами в період Першої світової війни.
7. **Рубанець Микола** (Чернівці) Газета «Радянська Буковина» як джерело вивчення Голодомору 1946-1947 рр. у Чернівецькій області.
8. **Паска Богдан** (Івано-Франківськ) Дисиденти Івано-Франківщини на сторінках самвидавного часопису «Український вісник» (1970 – 1972 рр.).
9. **Дяченко Вікторія** (Луцьк) Олександр Цинкаловський та його історичні студії Лемківщини.
10. **Гуйванюк Микола** (Чернівці) До питання про уточнення дати народження Марка Черемшини.
11. **Семенюк Микола** (Чернівці) Герб Садгори.

12. **Коляда Ігор** (Київ), **Куцик Руслан** (Київ) Роль особистого щастя і родинного затишку у житті та боротьбі Євгена Коновальця.
13. **Коляда Ігор** (Київ), **Санкович Марія** (Яблуниця, Івано-Франківська область) Методика формування уявлень у здобувачів освіти про П. Конашевича – Сагайдачного на уроках історії України у 8 кл.
14. **Коляда Ігор** (Київ), **Шубер Олексій** (Бородянка, Київська область) Методика формування уявлень про події воєнної історії у здобувачів освіти: на уроках історії України у 8 кл.
15. **Лаврут Ольга** (Слов'янськ) Козацька історія на світанку: сторінками підручників тимчасово непідконтрольних територій українській владі.
16. **Глібіщук Микола** (Чернівці), **Пінцак Вадим** (Чернівці) Чи існувала культурна пам'ять про Першу світову війну в Радянському Союзі у міжвоєнну добу?

Секція 5

Україна в міжнародних зв'язках та актуальні питання міжнародних відносин

22 жовтня 15⁰⁰ – 18⁰⁰, корп. XIV, каф. міжнар. відносин.

Модератори: Макар Віталій (Чернівці), Мінаєв Андрій (Чернівці).

1. **Мінаєва Тетяна** (Чернівці), **Мінаєв Андрій** (Чернівці) Культурно-освітнє життя полонених українців у роки Першої світової війни у таборі Фрайштадт (Австро-Угорщина).
2. **Каліщук Оксана** (Луцьк) Волинська трагедія і кресовий дискурс.
3. **Зубко Ольга** (Житомир) Празьке повсякдення професора Василя Сімовича (1923 – 1933).
4. **Мазур Петро** (Кременець) «Mejsce odosoblenia» в місті Береза у долі українців.
5. **Макар Віталій** (Чернівці) Українська діаспора як чинник підтримки незалежності та територіальної цілісності України (на прикладі Канади).
6. **Притулюк Василь** (Луцьк) Охорона культурної спадщини на українсько-польському порубіжжі як важливий спектр сучасних українсько-польських міждержавних відносин.
7. **Стрільчук Людмила** (Луцьк) Українське питання у поглядах польської еміграційної опозиції та на шпальтах паризької «Культури».
8. **Тичина Іван** (Чернівці) Українське питання у Другій Речі Посполитій (20–30-ті роки ХХ століття).
9. **Філіпович Мирослава** (Луцьк) Україна: від снемів до самітів.
10. **Możgin Wiktor** (Krakowie, Polska) Kulturowy aspekt rosyjskiej neoimperialnej polityki z perspektywy państwa ukraińskiego – kultura jednak ma znaczenie.
11. **Карпо Василь** (Чернівці) «Люблінський трикутник» – елемент безпекової стратегії України.
12. **Kravchenko Nataliia** (Kyiv) The Activities of the United Nations: Problems Reforming.

